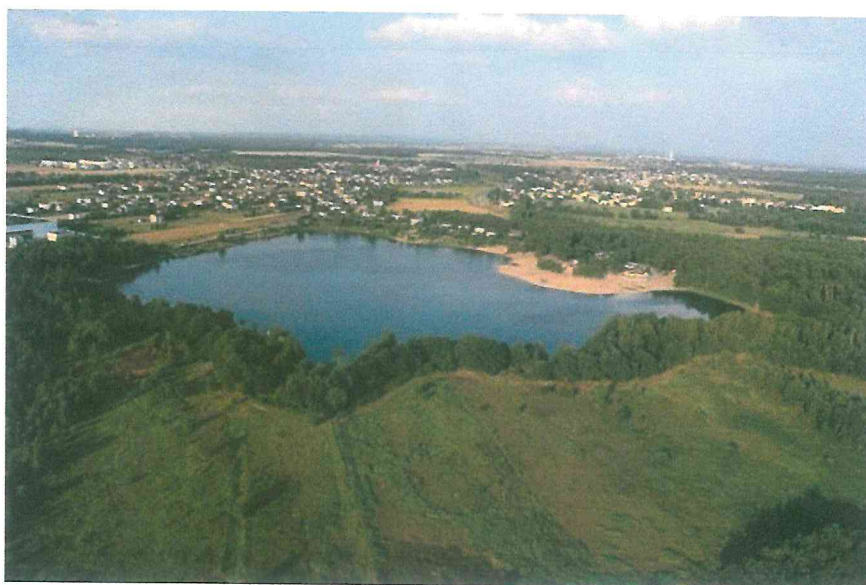

BIERUŃ
CI PRZAJE

URZĄD MIEJSKI W BIERUNIU
43-150 BIERUŃ, ul. Rynek 14

ANALIZA

**ZAGROŻEŃ, W TYM IDENTYFIKACJA MIEJSC,
W KTÓRYCH WYSTĘPUJE ZAGROŻENIE DLA BEZPIECZEŃSTWA
OSÓB WYKORZYSTUJĄCYCH OBSZAR WODNY DO PŁYWANIA,
KĄPANIA SIĘ, UPRAWIANIA SPORTU LUB REKREACJI
NA TERENIE GMINY BIERUŃ**

Opracowano w Wydziale Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego
Urzędu Miejskiego w Bieruniu

2023

ZK.5520.14.2023

KARTA OPRACOWANIA

Opracował	<p>NACZELNIK Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego</p> <p>Waldemar Prietz</p>
Zaakceptował	<p>ZASTĘPCA BURMISTRZA</p> <p>Sebastian Macioł</p>
Zatwierdził	<p>BURMISTRZ MIASTA</p> <p>Krystian Grzesica</p>

KARTA UZGODNIENÍ

Nazwa podmiotu	Pieczęć nagłówkowa	Pieczęć stanowiskowo-imienna, podpis, data uzgodnienia
KOMENDA POWIATOWA POLICJI W BIERUNIU	<p>KOMENDA POWIATOWA POLICJI W BIERUNIU, woj. śląskie 43-155 Bieruń, ul. Turystyczna 1a tel. 47 852 72 00 / 47 852 72 12</p>	<p>KOMENDANT POWIATOWY POLICJI W BIERUNIU</p> <p>mł. insp. Dariusz WALIGÓRA</p>
ODDZIAŁ REJONOWY ŚLĄSKIEGO WODNEGO OCHOTNICZEGO POGOTOWIA RATUNKOWEGO W TYCHACH	<p>ŚLĄSKIE WODNE OCHOTNICZE POGOTOWIE RATUNKOWE Oddział Rejonowy w Tychach 43-100 Tychy, ul. Edukacji 9 Bank Millennium 06 1160 2202 0000 0000 4268 5720 www.tychy.slaskiewopr.pl</p>	<p>Wiceprezes Oddziału Rejonowego Śląskiego WOPR w Tychach</p> <p>mgr Martin Piuta</p>
OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA CZARNUCHOWICE W BIERUNIU (ratownictwo wodne i lodowe)	<p>Ochotnicza Straż Pożarna Czarnuchowice 43-155 Bieruń, ul. Mielęckiego 1a tel. 032/216-32-00 NIP: 646-23-83-406</p>	<p>PREZES OSP CZARNUCHOWICE</p> <p>Przemysław Cecuga</p>
BIERUŃSKI OŚRODEK SPORTU I REKREACJI W BIERUNIU	<p>BIERUŃSKI OŚRODEK SPORTU I REKREACJI Rynek 14, 43-150 Bieruń NIP 6462772214 tel. 32 307-22-17, 32 307-42-17</p>	<p>DYREKTOR Bieruńskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji</p> <p>mgr Michał Zeldka</p>

KARTA AKTUALIZACJI

Data aktualizacji	Opis treści aktualizacji	Podpis aktualizującego

SPIS TREŚCI

Spis treści	3
Słowniczek pojęć	3
Podstawa prawna	4
Cel opracowania	4
Charakterystyka gminy Bieruń	6
Sieć hydrograficzna wód na terenie miasta Bieruń	6
Wykaz obszarów wodnych na terenie gminy Bieruń	7
Identyfikacja obszaru wodnego	8
Zidentyfikowane zagrożenia dla bezpieczeństwa osób i miejsca ich występowania	8
Podmioty uprawnione do wykonywania ratownictwa wodnego	11
Zakazy i obowiązki osób przebywających na obszarze wodnym	12
Analiza zagrożeń - Jezioro Łysina wraz z kąpieliskiem	13
Kontakty alarmowe	16
Planowane działania na rzecz ograniczenia występowania zagrożeń	16
Bibliografia	17

SŁOWNICZEK POJĘĆ

Analiza zagrożeń - analiza zagrożeń dla osób przebywających na obszarach wodnych, w tym identyfikacja miejsc, w których występuje zagrożenie dla bezpieczeństwa osób wykorzystujących obszar wodny do pływania, kąpania się, uprawiania sportu lub rekreacji na terenie Gminy Bieruń, opracowana na podstawie art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 714).

BOSIR - Bieruński Ośrodek Sportu i Rekreacji, 43-155 Bieruń, ul. Warszawska 270 - jednostka organizacyjna Gminy Bieruń, realizująca zadania w zakresie organizacji sportu, rekreacji i kultury fizycznej na terenie miasta. Coroczny organizator kąpieliska na Jeziorze ŁYSINA.

Burmistrz - Burmistrz Miasta Bierunia.

Gmina - Gmina Bieruń.

Jezioro ŁYSINA - naturalny zbiornik wodny, powstały po wyrobisku piasku, zlokalizowany w Bieruniu, wjazd od strony ul. Łysinowej (współrzędne GPS 50.085, 19.073). Na części piaszczystej plaży Jeziora ŁYSINA, corocznie organizowane jest kąpielisko nazywane Kąpielisko ŁYSINA.

Kąpielisko - według art. 16 pkt 22 ustawy prawo wodne, rozumie się przez to wyznaczony przez radę gminy wydzielony i oznakowany fragment wód powierzchniowych, wykorzystywany przez dużą liczbę osób kąpiących się, pod warunkiem, że w stosunku do tego kąpieliska nie wydano stałego zakazu kąpieli.

Obszar wodny - wody śródlądowe w rozumieniu art. 19 oraz wody przybrzeżne w rozumieniu art. 26 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1478 z późn. zm.), zwana dalej „ustawą prawo wodne”, w pasie nieprzekraczającym jednej mili morskiej od linii brzegu, a także kąpielisko, miejsce okazjonalnie wykorzystywane do kąpieli, pływalnię oraz inne obiekty dysponujące nieckami basenowymi o łącznej powierzchni powyżej 100 m² i głębokości powyżej 0,4 m w najgłębszym miejscu lub głębokości powyżej 1,2 m.

Urząd - Urząd Miejski, 43-150 Bieruń, ul. Rynek 14.

Ustawa o bezpieczeństwie osób - ustawa z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 714).

Ustawa prawo wodne - ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t.j. Dz. U. z 2023, poz. 1478 z późn. zm.)

Wyznaczony obszar wodny - kąpielisko, miejsce okazjonalnie wykorzystywane do kąpieli, pływalnię oraz inne obiekty dysponujące nieckami basenowymi o łącznej powierzchni powyżej 100 m² i głębokości powyżej 0,4 m w najgłębszym miejscu lub głębokości powyżej 1,2 m.

PODSTAWA PRAWNA

„Analizę zagrożeń, w tym identyfikację miejsc, w których występuje zagrożenie dla bezpieczeństwa osób wykorzystujących obszar wodny do pływania, kąpania się, uprawiania sportu lub rekreacji na terenie Gminy Bieruń” opracowano na podstawie art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych. Dokument opracowany został w Wydziale Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Urzędu Miejskiego w Bieruniu.

CEL OPRACOWANIA

Zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy o bezpieczeństwie osób zapewnienie bezpieczeństwa na obszarach wodnych polega w szczególności na:

1. dokonaniu, we współpracy z Policją i działającymi na danym terenie podmiotami, o których mowa w art. 12 ust. 1 ustawy o bezpieczeństwie osób, analizy zagrożeń, w tym identyfikacji miejsc, w których występuje zagrożenie dla bezpieczeństwa osób wykorzystujących obszar wodny do pływania, kąpania się, uprawiania sportu lub rekreacji;

2. oznakowaniu i zabezpieczeniu terenów, obiektów i urządzeń przeznaczonych do pływania, kąpania się, uprawiania sportu lub rekreacji na obszarach wodnych;
3. prowadzeniu działań profilaktycznych i edukacyjnych dotyczących bezpieczeństwa na obszarach wodnych, polegających w szczególności na:
  - a. oznakowaniu miejsc niebezpiecznych,
  - b. objęciu nadzorem, we współpracy z Policją i podmiotami, o których mowa w art. 12 ust. 1 ustawy o bezpieczeństwie osób, miejsc niebezpiecznych, w tym miejsc zwyczajowo wykorzystywanych do kąpielii,
  - c. uświadamianiu zagrożeń związanych z wykorzystywaniem obszarów wodnych, w szczególności prowadzeniu akcji edukacyjnych wśród dzieci i młodzieży szkolnej;
4. informowaniu i ostrzeganiu o warunkach pogodowych oraz innych czynnikach mogących powodować utrudnienia lub zagrożenia dla zdrowia lub życia osób;
5. zapewnieniu warunków do organizowania pomocy oraz ratowania osób, które uległy wypadkowi lub są narażone na niebezpieczeństwo utraty życia lub zdrowia.

Za zapewnienie bezpieczeństwa, o którym mowa w art. 4 ust. 1 ustawy o bezpieczeństwie osób, odpowiada Burmistrz Miasta (art. 4 ust. 2), a na terenie kąpieliska Jeziora Łysina - Dyrektor BOSIR (art. 4 ust. 3), zwani dalej „zarządzającymi obszarem wodnym”. Zadania, o których mowa w art. 4 ust. 1 ustawy o bezpieczeństwie osób należą do zadań własnych gminy (art. 7 ust. 1 pkt 10) ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2023 poz. 40 z późn. zm.).

Celem niniejszego opracowania jest analiza zagrożeń dla osób przebywających na obszarach wodnych na terenie Gminy Bieruń, w tym identyfikacja miejsc, w których występuje zagrożenie dla bezpieczeństwa osób wykorzystujących obszar wodny do pływania, kąpania się, uprawiania sportu lub rekreacji na terenie Gminy Bieruń oraz zapewnienie bezpieczeństwa na analizowanym obszarze wodnym.

Niniejsza „Analiza zagrożeń” stanowi:

- weryfikację występowania obszarów wodnych w granicach administracyjnych Gminy Bieruń,
- ocenę zagrożeń, w tym identyfikację miejsc zarządzanych przez Burmistrza, w których występuje zagrożenie dla bezpieczeństwa osób wykorzystujących obszar wodny do pływania, kąpania się, uprawiania sportu lub rekreacji.

Celem opracowania jest także identyfikacja i analiza zagrożeń dla osób przebywających na obszarze wodnym zarządzanym przez Burmistrza Miasta i Dyrektora BOSIR (niestanowiącego - w myśl obowiązujących przepisów - wyznaczonego obszaru wodnego) oraz określenie działań, podjętych i planowanych do realizacji, ograniczających zagrożenia, w tym odnoszących się do prowadzenia akcji ratowniczych i koordynacji zadań służących poprawie bezpieczeństwa.

„Analiza zagrożeń” podlega aktualizacji w przypadku wystąpienia istotnych zmian w zakresie treści unormowanej w niniejszym dokumencie. Aktualizacji dokonuje Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Urzędu Miejskiego na wniosek BOSIR.

CHARAKTERYSTYKA GMINY BIERUŃ

Bieruń to miasto w Polsce, historycznie na Górnym Śląsku, położone na pograniczu Pagórów Jaworzniczych, Doliny Górnej Wisły i Równiny Pszczyńskiej. Siedziba władz powiatu bieruńsko-lędzińskiego. Według stanu na dzień 31 października 2023 r. miasto liczy 18 245 mieszkańców. Bieruń leży w południowej części Polski, przy granicy województwa śląskiego i małopolskiego, którą wyznacza Wisła. Centrum miasta wyznaczają współrzędne geograficzne: 50° 05' szerokości geograficznej północnej i 19° 05' długości geograficznej wschodniej. Miasto oddalone jest w linii prostej: 20 km od śródmieścia Katowic, 6 km od centrum Tychów, 10 km od centrum Oświęcimia, 61 km od centrum Krakowa i 273 km od centrum Warszawy. Bieruń graniczy z: Tychami, Lędzinami, Chełmem Śląskim, Chełmką, Bojszowami i Oświęcimiem. Powierzchnia miasta wynosi 40,5 km², czyli 25,6% powierzchni powiatu. W powszechnym użytku mieszkańców znajdują się następujące dzielnice: Bieruń Nowy, Bieruń Stary, Bijasowice, Czarnuchowice, Jajosty, Kopań, Ściernie, Zabrzeg.

SIEĆ HYDROGRAFICZNA WÓD NA TERENIE MIASTA BIERUŃ¹

Na obszarze Bierunia działają wodne biegną kulminacjami terenowymi, mają one charakter działów pewnych, w niektórych miejscach przerwanych bramami wodnymi, które powstały w wyniku melioracji pól - tworzenia rowów łączących sąsiednie zlewnie. Bramy wodne występują np. w okolicach Bierunia Starego i Czarnuchowic. Działy wodne niepewne występują na obszarach zurbanizowanych i antropogenicznie przeobrażonych (Bieruń Stary), względnie na obszarach chronionych przed zalewem lub okresowo zalewanych (głównie obszary dolinne okolic Nowego Bierunia i Czarnuchowic).

Obszar gminy należy do dorzecza Wisły - jest odwadniany przez Wisłę i jej lewobrzeżne dopływy - Gostynię, Potok Goławiecki, Potok Bijasowicki i Przemszę. Ponad połowa gminy należy do zlewni Gostyni, do której to rzeki uchodzi rzeka Mleczna z Potokiem Stawowym, a także Potok Tyski i Młynówka. Powierzchniowa sieć hydrograficzna jest bardzo dobrze rozwinięta. Koryta rzek Gostyni, Mlecznej, Wisły i Przemszy w granicach miasta są obwałowane prawie w całości, natomiast częściowo obwałowane jest koryto Potoku Goławieckiego.

Z analizy średnich miesięcznych przepływów wynika, że rzekami Gostynią i Mleczną w półroczu zimowym (listopad-kwiecień) odpływa ponad 50% rocznego odpływu, natomiast na Wiśle odpływ rozkłada się równomiernie na półrocze letnie i zimowe.² Średnie roczne przepływy dla Gostyni w profilu Bojszowy wynoszą 3,49 m³/s, a Mlecznej w Bieruniu Starym 1,38 m³/s. W rzekach występują przede wszystkim wezbrania o charakterze roztopowym oraz wezbrania opadowe. Na Wiśle mogą wystąpić wezbrania

¹ „Waloryzacja przyrodnicza gminy Bieruń”, Zakład Badawczo-Usługowy „EKOS”, Katowice, 2012.

² Absalon D., Jankowski A.T. Leśniok M. Komentarz do mapy hydrograficznej 1:50 000, arkusz Oświęcim. Przedsiębiorstwo GEOPOL, Poznań, 2005.

zimowe o charakterze zatorowym lub śryżowym, ale są one rzadkie. Ze względu na położenie Bierunia u zbiegu kilku dużych rzek - Wisły, Przemszy i Gostyni, obszar gminy jest zagrożony powodziami, tym bardziej, że wskutek podziemnej eksploatacji węgla kamiennego powierzchnia miasta znacznie się obniżyła, a wykształcone niecki osiadania są, w przypadku powodzi, miejscem gromadzenia nadmiaru wód. Dna nieck są ponadto położone często poniżej poziomu koryt rzecznych, co utrudnia grawitacyjny odpływ wód.

Największe zagrożenie powodziowe występuje w okolicach Bijasowic i Nowego Bierunia, które są położone poniżej wód powodziowych spływających obwałowanymi korytami Wisły i Gostyni. Przerwanie wałów powodziowych w widłach Wisły i Przemszy zagraża natomiast zalaniem Czarnuchowic. Powodzie zagrożone są także tereny użytkowane w przeszłości jako stawy hodowlane, zwłaszcza w rejonie Wielkiego Stawu Bieruńskiego. Dotkliwie straty materialne spowodowała powódź w 2010 r. W korycie Gostyni powstała wówczas cofka z powodu nadmiernego wezbrania Wisły - w okolicy Kopani wały przeciwpowodziowe zostały przerwane.

Głównymi zbiornikami wodnymi są Jezioro Łysina w dzielnicy Bieruń Stary oraz Staw Goldman w dolinie Potoku Goławieckiego, a ponadto Zbiornik Bijasowice i Zbiornik za Groblą. Zbiornikiem wykorzystywanym jako kąpielisko jest jedynie Jezioro Łysina. Pozostałe zbiorniki wodne służą jedynie jako zbiorniki rekreacyjne (spacery wokół) lub wędkarskie.

Z uwagi na charakterystykę rzek i cieków wodnych na terenie gminy, w tym ich nurt, nie stanowią one odpowiedniego miejsca umożliwiającego organizację obszarów przeznaczonych do pływania i kąpania się. Przy rzekach nie organizowano kąpieliska wodnego ani miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpeli. Nie planuje się również tworzenia przy rzekach takich miejsc w przyszłości. Część z nich wykorzystywana jest w charakterze zbiorników zarybianych w celach hodowlanych przez pasjonatów wędkarstwa. Wędkowanie na rzekach odbywa się sporadycznie. Wały rzek są często wykorzystywane w charakterze miejsc spacerowych pieszy i rowerowo.

WYKAZ OBSZARÓW WODNYCH NA TERENIE GMINY BIERUŃ

Rodzaj	Nazwa	Informacje dodatkowe
Ciek (potok)	Stawowy	Administrator – Wody Polskie
Ciek (potok)	Bijasowicki	Administrator – Wody Polskie
Ciek (potok)	Goławiecki	Administrator – Wody Polskie
Kanał	-	w okolicy Wisła/Przemsza – od ul. Mieleckiego
Rozlewisko Starorzecze	Brudkowizna	okolice ul. Dyrdy
Rów melioracyjny	Rów 0	odprowadza wody do rzeki Wisły

Rów melioracyjny	Rów K	odprowadza wody do rzeki Przemszy
Rów melioracyjny	Rów RS	Zarzyna/Ściernie
Rów melioracyjny	RSA-3	Zarzyna/Ściernie
Rów melioracyjny	Rów RB-3	w okolicach hotelu Adria
Rzeka	Wisła	Administrator – Wody Polskie
Rzeka	Przemsza	Administrator – Wody Polskie
Rzeka	Gostynia	Administrator – Wody Polskie
Rzeka	Mleczna	Administrator – Wody Polskie
Starorzecze	Rybaczkówka	ul. Przyjaźni – połączenie do rzeki Wisły
Zbiornik wodny	Łysina	pow. ogroblowana 14,5 ha
Zbiornik wodny	Goldman	okolice ul. Wawelskiej (Paciorkowce)
Zbiornik wodny staw	Derówka	pow. ogroblowana 2 ha
Zbiornik wodny Starorzecze	Starorzecze Wisły	pow. ogroblowana 1 ha, poj. 73.600 m ³
Zbiorniki wodne	-	w okolicach wałów przy ul. Wiślanej (zbiorniki zarybiane)

Ponadto, na terenie Gminy znajdują się dwa obiekty zamknięte (pływalnie) usytuowane w następujących lokalizacjach: Pływalnia, 43-150 Bieruń, ul. Kadłubowa 15 oraz Pływalnia, 43-155 Bieruń, ul. Węglowa 11. Obiekty te posiadają odrębne regulaminy funkcjonowania.

IDENTYFIKACJA OBSZARU WODNEGO

Na terenie Gminy Bieruń występują śródlądowe wody powierzchniowe jako ogólnodostępne obiekty wodne spełniające kryteria obszarów wodnych. Dodatkowo wyznaczony obszar wodny, zdefiniowany w ustawie o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych, stanowi kąpielisko Łysina na Jeziorze Łysina. Teren kąpieliska Łysina został przygotowany do aktywnego wypoczynku, zarządzany jest corocznie przez BOSIR.

ZIDENTYFIKOWANE ZAGROŻENIA DLA BEZPIECZEŃSTWA OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z OBSZARU WODNEGO I MIEJSCA ICH WYSTĘPOWANIA

Czynnikami wpływającymi na ilość osób korzystających z walorów rekreacyjnych i turystycznych wód, nadbrzeży i wałów wzdłuż rzek na terenie Gminy Bieruń są pogodna aura i okres wakacyjno-wypoczynkowy. Okres letni (wakacyjny) ingeruje zainteresowanie kąpielami w Jeziorze Łysina. Wtedy wzrasta

liczba korzystających z prostego sprzętu wodnego, a co za tym idzie należy liczyć się ze wzrostem zagrożenia związanego z przypadkami utonięć. Znajdujące się na terenie Gminy Bieruń Jezioro Łysina charakteryzuje się znacznymi możliwościami do przyjęcia dużych ilości turystów z miasta i przyjezdnych, aktywnie spędzających czas nad i na wodzie. W okresie letnim jezioro jest licznie odwiedzane przez plażowiczów, miłośników kąpeli wodnych i słonecznych, pasjonatów chodzenia, biegania, jazdy na rowerze itp. Podkreślić należy również wzrost popularności i liczby ludzi wykorzystujących wody jeziora do uprawiania zimowych kąpeli tzw. morsowania.

Opracowując niniejszą Analizę zagrożeń dla obszaru wodnego zidentyfikowano potencjalne zagrożenia dla bezpieczeństwa osób korzystających z obszaru wodnego i miejsca ich występowania oraz działania na rzecz ograniczenia występowania w/w zagrożeń. Każde miejsce może być potencjalnym zagrożeniem dla bezpieczeństwa osób wykorzystujących obszar wodny do pływania, kąpeli, uprawiania sportu czy rekreacji. Zależy to przede wszystkim od świadomości i zachowania się osób korzystających z dóbr jakim jest obszar wodny i nadwodny oraz przestrzegania ustalonych norm bezpieczeństwa. Kąpielisko strzeżone daje poczucie miejsca bardziej bezpiecznego do aktywnego wypoczynku niż „dzika plaża”, ale trzeba zawsze pamiętać, że bezpieczeństwo głównie zależy od osób z nich korzystających.

Podmiot uprawniony do wykonywania ratownictwa wodnego ma obowiązek, wynikający z art. 14 ust. 1 pkt 4 i 5 ustawy o bezpieczeństwie osób, ujawniania zagrożeń w zakresie bezpieczeństwa osób przebywających na obszarach wodnych i przekazywania informacji o ujawnionych zagrożeniach właściwej radzie gmin. Powinien realizować ten obowiązek na obszarze, na którym wykonuje ratownictwo wodne.

Wejście do wody stwarza zawsze zagrożenie, z którym należy się liczyć. Podczas korzystania z kąpeli i wchodzenia do wody spotkać możemy się między innymi z następującymi sytuacjami i czynnikami stwarzającymi potencjalne zagrożenie dla życia i zdrowia:

Szczególnie groźne sytuacje dla osób kąpiących się to:

- bezmyślność,
- brak i niedostateczne umiejętności pływania,
- brawura, zbyt duża pewność siebie i popisywanie się,
- ignorowanie obowiązku pływania na sprzęcie wodnym z ubranym kapokiem,
- kąpiel w miejscach bez nadzoru ratownika,
- kąpiel w miejscach niedozwolonych,
- nadmierne wychłodzenie organizmu,
- nagłe załamanie pogody,
- nie zachowanie podstawowych środków bezpieczeństwa i ostrożności,
- nieodpowiednia i/lub niebezpieczna zabawa,
- nieprawidłowe korzystanie ze sprzętu wodnego,
- niestosowanie się do zaleceń ratownika,

- niezachowanie odpowiedniej ostrożności przy i na sprzęcie wodnym,
- niezajomość przybrzeżnego ukształtowania dna jeziora, w tym wybujała roślinność,
- kąpiel podczas niesprzyjających warunków atmosferycznych np. burzy, mgły, porywistego wiatru,
- pływanie na czczo lub po bezpośrednio po spożyciu posiłku,
- pływanie po zapadnięciu zmroku oraz w nocy,
- przecenianie swoich sił i umiejętności,
- skoki do wody bez uprzedniego rozpoznania dna,
- skurcz,
- w przypadku dzieci - brak nadzoru rodziców,
- wchodzenie do wody lub pływanie pod wpływem alkoholu lub środków odurzających,
- wchodzenie do wody przy schorzeniach wykluczających kąpiel w zbiornikach wodnych,
- wstrząs termiczny spowodowany zbyt szybkim ochłodzeniem rozgrzanego przez słońce ciała,
- wypływanie na środek akwenu bez oznakowania, pływak jest mało widoczny dla sterników motorowodnych szybkich motorówek i skuterów wodnych szczególnie w słoneczną pogodę.

Zagrożenia dla osób poruszających się jednostkami pływającymi wynikają z:

- niedostatecznych umiejętności sterowania jednostką, wykonywania ryzykownych manewrów, niedostosowania takielunku statków żaglowych do aktualnych warunków pogodowych, brawura,
- słabej wiedzy na temat batymetrii akwenu, występowania nieoznaczonych miejsc niebezpiecznych - przedmiotów zanurzonych w wodzie,
- złego stanu zdrowia osoby sterującej jednostką bądź pozostawania tej osoby pod wpływem alkoholu lub środków odurzających,
- niekorzystnych warunków pogodowych (szkwałów, silnego falowania, wyładowań atmosferycznych),
- braku odpowiednich środków bezpieczeństwa, w szczególności indywidualnych środków wypornościowych: kamizelek ratunkowych lub asekuracyjnych, a w przypadku większych jednostek - także kół ratunkowych i gaśnic,
- braku uprawnień do sterowania jednostką pływającą.

Zagrożenia dla osób nurkujących z użyciem aparatów nurkowych:

- niedostatecznych kwalifikacji i praktyki nurkowej,
- nieprawidłowej oceny warunków bezpieczeństwa przy nurkowaniu, w tym brak widoczności pod wodą,
- przekraczania maksymalnej głębokości nurkowania wynikającej z posiadanych kwalifikacji,
- występowania w wodzie obiektów zagrażających unieruchomieniu płetwonurka pod wodą, w szczególności np. zatopionych sieci rybackich lub linek wędkarskich,
- braku asekuracji i oznaczenia miejsca nurkowania.

Zagrożenia dla osób przebywających na lodzie wynika z:

- braku wiedzy na temat aktualnej grubości lodu umożliwiającego bezpieczne uprawianie wędkarstwa i sportów zimowych,
- załamanie się pokrywy lodowej pod ciężarem osoby wchodzącej na zbyt cienki lód, w szczególności w rejonach dopływu i odpływu wód powierzchniowych oraz obszarów źródliskowych,
- załamania się pokrywy lodowej po wjeździe na lód, wbrew obowiązującym zakazom, samochodem, ciągnikiem lub quadem,
- w przypadku wpadnięcia do wody - brak lub słaba umiejętność pływania, szok termiczny, szybkie wychłodzenie organizmu, brak sprzętu asekuracyjnego umożliwiającego wyjście na lód,
- niewłaściwego dla warunków pogodowych ubrania, skutkującego wyziębieniem organizmu, możliwością powstawania odmrożeń lub zamarznięcia, zwłaszcza w sytuacji pozostawania pod wpływem alkoholu lub środków odurzających.

Zagrożenia dla osób uprawiających morsowanie - kąpiel w zimnej wodzie wynika z:

- braku badań lekarskich stwierdzających czy nie ma żadnych poważnych przeciwwskazań do morsowania,
- ryzyko szoku termicznego,
- brak odpowiedniego przygotowania i rozgrzewki przed wejściem do wody,
- zbyt długi czas przebywania w zimnej wodzie,
- samotne morsowanie.

Mogą wystąpić również:

- utrata świadomości, paraliż obwodowy,
- hipotermia, czyli wychłodzenie organizmu,
- zaburzenie rytmu serca i niewydolność krążenia,
- niedokrwienie mózgu,
- zapalenie płuc.

Inne zagrożenia i możliwość wystąpienia urazów:

- zranienie,
- skaleczenie,
- podtopienie, utonięcie,
- stany chorobowe skóry i przewodu pokarmowego.

PODMIOTY UPRAWNIONE DO WYKONYWANIA RATOWNICTWA WODNEGO

- Oddział Rejonowy Śląskiego WOPR w Tychach, ul. Arctowskiego 1
- Ochotnicza Straż Pożarna Czarnuchowice w Bieruniu, ul. Mielęckiego 1a.

Ustawodawca nie przewidział żadnych uprawnień kontrolnych dla podmiotów uprawnionych do wykonywania ratownictwa wodnego, stąd też jako nie mające podstaw prawnych są działania tych podmiotów, polegające na dokonywaniu „kontroli”, „audytów”, „przeглядów” pod względem zapewnienia warunków bezpieczeństwa przez zarządzających wyznaczonymi obszarami wodnymi i sposobu realizacji przez zarządzających wyznaczonymi obszarami wodnymi obowiązków określanych ustawą. Dopuszczalne jest natomiast wydawanie - na zlecenie zarządzającego wyznaczonym obszarem wodnym - opinii czy udzielanie konsultacji w kwestii warunków bezpieczeństwa na danym wyznaczonym obszarze wodnym. Co jest czynione między innymi w zakresie opracowania niniejszej Analizy zagrożeń.

ZAKAZY I OBOWIĄZKI OSÓB PRZEBYWAJĄCYCH NA OBSZARZE WODNYM

Na terenie Gminy Bieruń jeden obszar wodny, nad Jeziorem Łysina stanowi tzw. wyznaczony obszar wodny, tj. kąpielisko. Zgodnie z zapisami art. 3 ustawy o bezpieczeństwie osób, osoby przebywające na obszarach wodnych obowiązane są do zachowania należytej staranności w celu ochrony życia i zdrowia własnego oraz innych osób, a w szczególności do:

- zapoznania się z zasadami korzystania z danego terenu, obiektu lub urządzenia i ich przestrzegania;
- stosowania się do znaków nakazu i zakazu umieszczanych na w/w terenie, przy obiekcie lub urządzeniu;
- zapoznania się i dostosowania swoich planów aktywności do umiejętności oraz aktualnych warunków atmosferycznych;
- użytkowania sprzętu odpowiedniego do rodzaju podejmowanej aktywności, sprawnego technicznie i zgodnie z jego przeznaczeniem i zasadami użycia;

- bezzwłocznego informowania odpowiednich służb ratowniczych lub zarządzających obszarami wodnymi, o zaistniałym wypadku lub zaginięciu osoby oraz o innych zdarzeniach nadzwyczajnych mogących mieć wpływ na bezpieczeństwo osób.

Zgodnie z art. 32 ust. 1 ustawy prawo wodne każdemu przysługuje prawo do powszechnego korzystania z publicznych śródlądowych wód powierzchniowych, jeżeli przepisy ustawy nie stanowią inaczej. Prawo do powszechnego korzystania z wód nie sprowadza się wyłącznie do prawa do kąpeli, stąd zakaz kąpeli nie oznacza zakazu powszechnego korzystania z wód. Nie wszystkie wody powierzchniowe stanowią obszary bezpieczne i właściwe do kąpeli. Na wodach powierzchniowych nadających się do tego celu mogą być wyznaczane kąpieliska lub miejsca okazjonalnie wykorzystywane do kąpeli, zdefiniowane szczegółowo w w/w ustawie. W przepisach m.in. ustawy Prawo wodne zostały określone wymagania dla kąpielisk oraz miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpeli, a także zostały sprecyzowane obowiązki organizatorów takich miejsc. Korzystanie z kąpeli dozwolone jest wyłącznie na terenie kąpielisk lub miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpeli - w miejscach do tego wyznaczonych i wyraźnie oznakowanych, w których zapewnione jest spełnienie wszystkich wymagań określonych przepisami prawa, zapewniają-

cych bezpieczeństwo osób korzystających z tych miejsc, w tym dotyczących obecności ratowników oraz prowadzenia badań stanu sanitarnego wody.

Na terenie Gminy Bieruń wyznaczono jedno kąpielisko nad jeziorem ŁYSINA, nie wyznaczono miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli.

Przepisy art. 55 ustawy z dnia 20 maja 1971 r. Kodeks wykroczeń (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2119) wskazują, że za kąpiel w miejscu zabronionym grozi kara grzywny do 250 zł lub kara nagany. W przypadku osób nieletnich - z uwagi na fakt, że ustawa o postępowaniu w sprawach nieletnich, określająca wykroczenia, za które nieletni ponoszą odpowiedzialność, nie wskazuje w/w art. 55 Kodeksu wykroczeń - dowody potwierdzające w/w czyn rozpatrywane są przez sąd rodzinny i nieletnich.

ANALIZA ZAGROŻEŃ - JEZIORO ŁYSINA WRAZ Z KĄPIELISKIEM

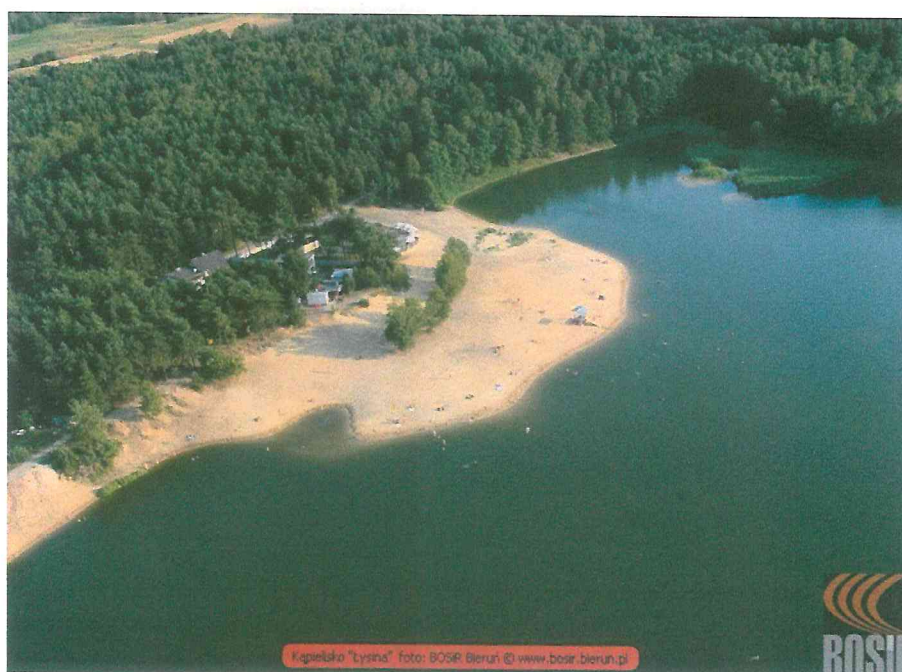

Zbiornik wodny Jezioro Łysina jest własnością Gminy Bieruń, administrowany i zarządzany przez Bieruński Ośrodek Sportu i Rekreacji, ul. Warszawska 270, 43 -155 Bieruń. Usytuowany jest w południowo-zachodniej części miasta Bieruń. Zbiornik posiada powierzchnię około 12 ha, spełnia funkcje rekreacyjną i wędkarską. Plaża zbiornika wodnego Jezioro Łysina w części objęta jest monitoringiem miejskim.

Południowa część Jeziora Łysina - kąpielisko

Dno całego zbiornika jest tzw. księżycowe (wysepki, doły) oraz o różnej głębokości 1,0 - 2,5 m. Przy brzegu zlokalizowana piaszczysta plaża ze stanowiskiem ratowników WOPR wraz z punktem medycznym, boisko do siatkówki plażowej, przebieralnia. W bliskiej odległości od plaży zlokalizowana jest ścieżka pieszo-rowerowa biegnąca wokół zbiornika.

Na wyznaczonym terenie obowiązuje stosowny regulamin dla osób korzystających. Informacje o możliwości kąpielii na bieżąco aktualizowane są w Serwisie Kąpieliskowym GIS. Podstawowe informacje dotyczące temperatury wody, powietrza wpisywane są na tablicy informacyjnej umieszczonej na stanowisku ratowników. Na plaży, przy brzegu zbiornika zlokalizowana stanowisko ratowników. Strefy dla umiejących i nieumiejących pływać są wyznaczone bojami zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Na terenie plaży i w pobliżu zlokalizowane są też punkt gastronomiczny z możliwością sprzedaży alkoholu. W bliskiej odległości od plaży znajduje się kontener WC damsko/męski, toalety Toi Toi, prysznic plażowy, wiata śmietnikowa, ogrodzony teren WOPR (kontener socjalny, garaż).

Bezpieczeństwa kąpiących się w sezonie letnim pilnują wykwalifikowani ratownicy WOPR spełniający wymogi ustawy o bezpieczeństwie osób. Ratownicy (3 osoby) zatrudnieni są na umowę zlecenie przez BOSIR, najczęściej w okresie od końca czerwca do 31 sierpnia, dyżury pełnione są w godzinach: 10.00 – 18.00. Ratownicy patrolują teren wykorzystywany do kąpielii z brzegu, okresowo w ciągu trwania dyżuru (w zależności od ilości osób przebywających na terenie kąpieliska), patrolują również obszar całego jeziora. Codziennie wciągana jest na maszt flaga informująca o bezpieczeństwie kąpielii. Do zadań ratowników WOPR należy codzienne sprawdzanie dna kąpieliska pod kątem niebezpiecznych przedmiotów mogących się w nim znajdować.

Ratownicy WOPR stanowią zabezpieczenie także dla całego Jeziora Łysina. Na ich wyposażenie podczas dyżury składają się: łódzie wiosłowe 2 szt., pasy ratownicze typu „Węgorz”, boje ratownicze SP, torba medyczna WOPR - R1 wyposażona w sprzęt medyczny i artykuły sanitarne zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 27 lutego 2012 r. w sprawie wymagań dotyczących wyposażenia wyznaczonych obszarów wodnych w sprzęt ratunkowy i pomocniczy, urządzenia sygnalizacyjne i ostrzegawcze oraz sprzęt medyczny, artykuły sanitarne (t.j. Dz. U. z 2022 poz. 1607).

Teren plaży i kąpieliska codziennie monitorowany jest pod kątem zanieczyszczeń mogących zagrażać korzystającym np.: szkło, puszki, zakwit sinic itp. Badanie parametrów bakteriologicznych wody przeprowadza Państwowa Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Tychach w interwałach 2-tygodniowych na zlecenie BOSIR. W razie zakwitów sinic lub innych zanieczyszczeń powodujących niemożliwość korzystania z wody na plaży oraz przy każdym wejściu na teren zbiornika wywieszana jest informacja o zakazie kąpielii z podaniem przyczyny.

Północna część Jeziora Łysina - Dzikie kąpielisko

Rozległy i łagodny brzeg, z miejscami piaszczystymi umożliwiającymi wejście do wody. Opadający stopniowo brzeg lub nagle do głębokości około 2,0 m na długości około 10 m od linii brzegowej. Miejsce upodobała sobie młodzież, która wykorzystuje teren do imprezowania. Rozpalane są również często ogniska, które w bliskości z lasem mogą powodować zagrożenie pożarowe. Zamontowany jest tablica „zakaz kąpielii”. Miejsce to nie jest strzeżone przez ratowników.

Zachodnia część Jeziora Łysina - dzika plaża, teren po byłym tarlisku

W części zachodniej jeziora znajduje się teren po byłym tarlisku rybnym Koła Polskiego Związku Wędkarskiego, na którym po jego likwidacji oraz wyczyszczeniu i wyrównaniu znajduje się tzw. „dzika plaża”. Plaża jest zarośnięta trawą, zejście do wody jest równe i płytkie. Zamontowane są kosze na śmieci, tablica z „zakazem kąpielii”. Miejsce to nie jest strzeżone przez ratowników.

Wschodnia część Jeziora Łysina - tzw. wysoki brzeg, stanowiska wędkarskie

Na wschodniej stronie jeziora znajduje się tzw. wysoki brzeg, na którym zlokalizowane są stanowiska wędkarskie Polskiego Związku Wędkarskiego Koło nr 2 Bieruń Stary. Stanowiska są utrzymywane w czystości przez wędkarzy oraz systematycznie koszone. Zejścia do stanowisk są wykonane z stopni betonowych lub schodzi się bezpośrednio po trawie, ziemi. Miejsce to nie jest strzeżone przez ratowników.

Na wschodniej części zbiornika znajduje się również płatny nie strzeżony parking, który odgrodzony jest od ścieżki pieszo-rowerowej biegnącej wzdłuż zbiornika drewnianymi palikami. Na skraju skarpy zejściowej do zbiornika rosną sosny, zamontowane są ławeczki oraz tablice „zakaz kąpielii” i regulaminy parkingu, zbiornika. Parking w okresie sezonu letniego kontrolowany jest przez strażników miejskich. Na końcu parkingu zlokalizowane są boiska do gry w Pentaque.

Na całym terenie wokół jeziora znajduje się kilkadziesiąt koszy na śmieci, zamontowane są tablice informacyjne: regulamin zbiornika, kąpieliska i parkingu. Wzdłuż brzegu biegnie ścieżka pieszo-rowerowa, na której zlokalizowane są urządzenia PZU Ścieżki Zdrowia oraz ławki.

KONTAKTY ALARMOWE

W przypadku zaistnienia sytuacji zagrożenia zdrowia i życia na obszarach wodnych w granicach administracyjnych Gminy Bieruń, należy kontaktować się na podane niżej telefony alarmowe:

- Wszystkie służby ratunkowe, tel. 112
- Komenda Powiatowa Policji w Bieruniu, tel. 47 8527 255
- Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Tychach, tel. 32 32 32 452
- Zespół Monitoringu Miejskiego Urząd Miejski w Bieruniu, tel. 32 70 80 920, 502 744 341,
- Straż Miejska w Bieruniu, tel. 986

PLANOWANE DZIAŁANIA NA RZECZ OGRANICZENIA WYSTĘPOWANIA ZAGROZEŃ

Wśród działań na rzecz ograniczenia występowania zagrożeń dla bezpieczeństwa na obszarze wodnym, będącym przedmiotem niniejszego opracowania, znajdują się:

- utrzymanie w sprawności oznakowania i zabezpieczenia terenów gminnych zidentyfikowanych jako potencjalne miejsca występowania zagrożeń;

- prowadzenie działań profilaktycznych i edukacyjnych dotyczących bezpieczeństwa na obszarze wodnym, polegających w szczególności na:
  - objęciu doraźnym nadzorem terenów zidentyfikowanych jako potencjalne miejsca występowania zagrożeń,
  - uświadamianiu zagrożeń związanych z wykorzystywaniem obszaru wodnego, w szczególności prowadzeniu akcji edukacyjnych wśród dzieci i młodzieży szkolnej;
- informowanie i ostrzeganie o warunkach pogodowych oraz innych czynnikach mogących powodować utrudnienia lub zagrożenia dla zdrowia i życia osób;
- informowanie o ustaleniach niniejszego dokumentu, poprzez jego umieszczenie na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Bieruniu, Straży Miejskiej w Bieruniu i Bieruńskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji.

BIBLIOGRAFIA

Analiza zagrożeń została opracowana z uwzględnieniem m.in. następujących aktów prawnych, źródeł, opracowań i dokumentów:

- ustawa z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 714),
- ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1478 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2023 poz. 40 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 171),
- ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1696),
- ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2057),
- ustawa z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1541),
- ustawa z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 122),
- ustawa z dnia 22 listopada 2013 r. o systemie powiadamiania ratunkowego (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 748),
- rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 17 lipca 1998 r. w sprawie terenu działania jednostek ochrony przeciwpożarowej, okoliczności i warunków udziału tych jednostek w działaniach ratowniczych poza terenem własnego działania oraz zakresu, szczegółowych warunków i trybu zwrotu poniesionych przez nie kosztów (Dz. U. Nr 94, poz. 598 z późn. zm.),
- rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 31 lipca 2001 r. w sprawie szczegółowych zasad kierowania i współdziałania jednostek ochrony przeciwpożarowej biorących udział w działaniu ratowniczym (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 709),
- rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 6 marca 2012 r. w sprawie sposobu oznakowania i zabezpieczania obszarów wodnych oraz wzorów znaków zakazu, nakazu oraz znaków informacyjnych i flag (t.j. Dz. U. z 2022 poz. 1979),

- rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 29 grudnia 2015 r. w sprawie centralnego punktu systemu powiadamiania ratunkowego oraz punktów centralnych służb (Dz. U. 2015 r. poz. 2356),
- Plan Zarządzania Kryzysowego Gminy Bieruń,
- strona internetowa Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej www.straz.gov.pl
- Serwis Kąpieliskowy - Główny Inspektorat Sanitarny <https://sk.gis.gov.pl/index.php/kapieliska/mapa>
- Mapa Podziału Hydrograficznego Polski wykonana przez Zakład Hydrografii i Morfologii Koryt Rzecznych IMGW na zamówienie Ministra Środowiska i sfinansowanej ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.
- Waloryzacja przyrodnicza gminy Bieruń, Zakład Badawczo-Uługowy „EKOS”, Katowice, 2012.